

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész egyesület tagjai tagsági díjuk fejében kapják. Tagsági díj: kőri tagsági díj egy évre 1 frt; rendes tagsági díj egy évre 2 frt. Mindennemű pénz küldemény Bíró Gyula tanár egyl. pénztáros úrnak küldendő: Kolozsvár, Pusztá-utca 4. sz.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reclamatiók a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendők: Kolozsvár, VI. ker. Fő-utca 29. sz.

Közleményeink utánnyomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Teendők a méhesben

augusztus hóban.

Rajat e hóban elfogadni már nem tanácsos, legalább az erdélyi részekben nem, mert az már költőterét sem képes emberi segítség nélkül kiépiteni.

Hordás, a mi csekély van, az még utóhordás számba sem vehető, s igen természetes, hogy e miatt a fiasítás is lepad, tanácsos tehát, hogy a telelésbe minél fiatalabb nép kerüljön, e hóban higitott mézzel kell a fiatal anyás családokat etetni, fokozván vele a népességet.

Elrajzott család és raj egyaránt gondosan az anya termékeny és épségére megvizsgálendő s ezen alkalommal a fészek felső sorába a lehetőségig fedett teli mézkeretek állítandók be, tulságos fekete nagy herelépek kiküszöbölendők.

Az alsó sorba második keretnek már fedett fiasítás tehető s folytatólagosan mindaddig, a míg ilyen felett rendelkezik a család. Az utolsó alsó keret azonban feltétlenül üres vagy himporos legyen.

Természetes, hogy ezen emberi ésszel véghez vitt ugynevezett telelő berendezés a szegény méheknek sok kellemetlenséget, sok munkát, rendezni valót ad, ép ezért jó ezt oly időben, tehát augusztus, legkésőbb szeptemberben megtenni, hogy a rendezésre nekik is elég idejük legyen.

Anyásítás, illetve anyák kicserélése is most ejtendő meg, úgy, hogy az anyásítandó család megfosztandó az anya és minden fiasítástól. Másnap pedig a *termékeny* anya zár alatt 48 órára beadandó, azután kiszabadítandó.

Anyanevelőket, melyeket családokká szándékozunk erősíteni, a gyengitendő családokkal egyszaguvá kell tennünk s naponként 1—1 keretet fedett fiasítással s megfelelő néppel gyarapítjuk a kívánt erősség fokáig.

Wieder József.

A Zsvánovics-féle „amerikai“ méhkaptár.

Kétségtelen, hogy a sikeres méhészkedéshez a méhész szak tudásán és ügyességén kívül szükséges első sorban a jó kaptár is.

Jónak nevezhető az én nézetem szerint azon kaptár, a mely a jó kaptár többi jó tulajdonságai mellett a legjobban megfelel azon vidék viszonyainak, a mely vidéken vele méhészkedni akarunk. A vidéknek viszonyai pedig — melyek szerint kell hogy a kaptár is szerkesztve legyen — az éghajlat és a méhlegelő.

Ha az éghajlat és a növényzet valamennyi vidéken egyforma volna, akkor lehetséges volna egyforma kaptárral és ugyanazon módon mindenütt egyformán méhészkedni; de mivel ez nincsen úgy, következik az is, hogy különböző vidékeken egyforma kaptárral különböző a siker is. E kérdést illetőleg tudja minden jó és észszerű méhész, hogy a keret nagysága veendő első sorban tekintetbe. Azon vidékeken, a hol az éghajlat zord, a keretnek elég magasnak kell lennie, mert csak úgy bír a méhcsalád kitelelni és csak úgy lehetséges a fiasításnak is korán tavasszal kifejlődni.

Azon vidékeken pedig, a hol a növényzetnek megfelelőleg kell a kaptárokat egyik helyről a másikra szállítani, kívánatos, hogy a kaptárok szerkezete a szállításra alkalmas legyen. Az ilyen kaptárakban a keretnek nem szabad igen nagynek lenni, mert az ilyen kaptárok már nagyságuknál fogva alkalmatlanok a szállításra, másrésről bennük szállítás közben a lép is könnyen összetörik.

A növényvilágnak megfelelőleg kell, hogy a kaptár akként is szerkesztve legyen, hogy a fő méhlegelőt minél hasznosabban lehessen kihasználni, azaz, hogy a méhanya a főlegelő tartama alatt a család szaporításában korlátozva legyen. Ha pedig még azt is

el akarnók érni, hogy a kaptár a nemzetgazdasági feltételeknek is megfelelően, akkor szükséges, hogy a kaptár nemcsak a szállításra és a főlegelőre alkalmas legyen, hanem czélszerűnek is kell lenni, úgy hogy az ilyen kaptárt minden falusi ember is képes legyen magának megcsinálni vagy azt olcsón megvenni, a mellett tekintetbe veendő az idő is, melyet a munkára fordítunk, szóval tehát szükséges, hogy akként is szerkesztve legyen, hogy a kaptár körüli munka minél könnyebb és gyorsabb legyen. A kaptár körüli gyors munka kívánatos különösen tavasszal az első átvizsgáláskor.

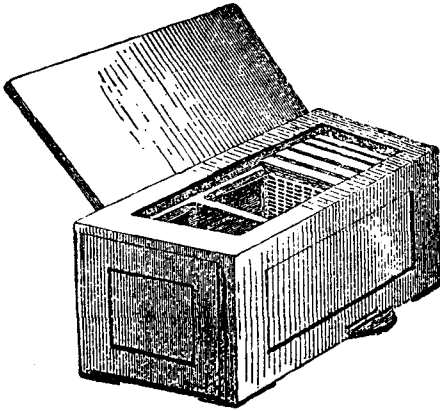
A legnagyobb szerb méhés, a kit mi szerbek szerb Dierzonnak nevezünk, mert ő valóságban a szerbekenél, de még a horvátoknál is az észszerű méhészetnek az atyja, különben ismeretes philologus tudós, Zsivánovics János tanár, a ki teljesen otthonos a méhészeti tudományban s a ki ismeri az összes kaptárokat, a melyekkel leggyakrabban méhészkednek, mert maga is sokkal méhészkedett*) s a melyek mai nap is nagy méhtelepén találhatók, Ő, a valóságban nagy, észszerű méhés és a tudomány embere hosszú kutatás és tapasztalat után construált egy kaptárt, a mely megfelel azon vidék összes feltételeinek, melyen a szerb nép él úgy, hogy ezen kaptár nemzetgazdasági értékkel bírhat.

A midőn kaptárának értékét maga tapasztalta, »amerikai«-k nevezte, első sorban azért, mert felülről lefelé nyílik, épen úgy, mint az amerikai Langstrotnak a kaptára, másodsorban pedig azért is, mivel valóban praktikus — az amerikaiak pedig tudvalevőleg a legpraktikusabb emberek.

A Zsivánovics-féle »amerikai« kaptár egy lefektetett láda, melyben elfér 16 keret, a melyek 27 cm. magasak és 26 cm. szélesek. A keretek egymástól faszögek által 6 mmnyire távol vannak s valamennyi két keskeny keresztfán függ úgy, hogy a keretek oldalvást is 6 mmnyire távol vannak a faltól, hasonlóképen a fedél, meg a keretek között is 6 mmnyi üres tér van. A padlózattól a keretig 3 cmnyi üres tér van. (19. ábra.)

A Zsivánovics-féle »amerikai« kaptárnál a menőke a kaptár hosszú oldalán van, úgy hogy a lépek derékszög alatt állanak, a méhmenőke irányára.

*) Ugymint: a Dierzonn-, Berlepsch-, Alberti-, Grevenhorst, Langstrot-, Dadan stb. féle kaptárokkal.

19. ábra.

Azonkívül a menőke úgy van alkalmazva, hogy annak a közepéig az egyik oldalon 5 keret fér el, az ötödik keret mögé elhelyezhető a Hanneman-féle rács, a mely ily módon az egész kaptárt 2 részre osztja: a fészekre (az említett öt keret) és a mézkamrára (a többi keretek). A Hanneman-féle rács épen a menőke közepére esik és azt két részre osztja, az egyik vezet egyenesen a

mézkamrába, a másik meg a fészekbe

A Zsivánovics-féle »amerikai« kaptárral sikeresen kihasználható minden időben a fő-mézézés. Ha a főlmézézés olyan időben esik, a melyben a kaptárt anyátlanítani kellene és új anyaméhet kellene neveltetni, a Hanneman-féle rács nem szükséges. Ha a főmézézés annyira dús, hogy a mézgyűjtő méhek a méz behordásával az anyaméhnek nem hagynak elegendő helyet a fiasítás kifejesztésére, abban az esetben nincs szükség a Hanneman-féle rácsra. Ha pedig a főmézézés annyira gyenge, hogy a mézgyűjtő méhek nem gyűjthetnek annyi mézet sem, a mennyire a méhcsaládnak okvetlenül szüksége van — természetes, hogy a rács szintén nem szükséges.

Mindezt azonban nemcsak az »amerikai« kaptárról, hanem a kaptárok mindegyikéről mondhatni. De ha a főmézézés közönséges, vagy mondjuk, középszerű, úgy hogy az anyaméh a fiasítást az egész kaptárra kiterjesztheti, akkor a méhészt többnyire csak a Hanneman-féle ráccsal használhatja ki a főmézélést. A Hanneman-féle rács pedig egy kaptárnál sem alkalmazható praktikusabban, mint a Zsivánovics-féle »amerikai«-nál.

Mikor a Hanneman-féle rácsot alkalmazni kell, akkor az »amerikai« kaptárban abban az öt keretben, a melyek a fészekben vannak, mérsékelten fejlődik a fiasítás, úgy hogy egyidőben a méznek is elegendő hely marad. Hogy a méhek a mézkamrába jussanak, a hová a mézet lerakják — nem szükséges, hogy először a menőkén s onnét a

rácson keresztül menjenek, hanem a menőkén egyenesen a méz kamrába bírnak bejutni, anélkül, hogy a rácson át bujkálnának. Ez által a méhek megtakarítják az időt s magukat sem törik annyira, mint mikor mindannyian s mindannyiszor csak a rácson keresztül jutnak a méz kamrába, a mi minden bizonnyal sokat jelent. A ki ezt megkísérelte és tapasztalta, az legjobban tudja azt.

Ha valamelyik mézgyűjtő méh a menőkén át a méz kamra helyett a fészekbe jut be, úgy neki a rácson keresztül csak egyszer kell átbujnia a méz kamrába s onnét a menőkének másik felén egyenesen szállhat a legelőre.

Sokan a méhészek között belátták már, hogy a Hanneman-féle rácsnak minden praktikussága mellett is sok rossz oldala van, de a Zsivánovics-féle kaptárral ezek a hiányok nagy részben elvannak távolítva. Ezen jó tulajdonsága mellett az »amerikai« kaptárnak még az is az előnye, hogy a lépek a menőkére derékszög alatt állanak, a miért a kaptár egyformán alkalmas úgy a téli, mint a nyári időre. A Zsivánovics-féle »amerikai« kaptár igen alkalmas és igen praktikus kaptár azért is, mert szerkezetében annyira egyszerű, hogy a méhész-ember nemcsak könnyen juthat hozzá, hanem maga is könnyű módon megcsinálhatja. Az »amerikai« kaptár igen alkalmas a szállításra is. Térfogatára nézve nem nagy, tehát a kocsira sok kaptárt lehet felrakni s mivel a keretek is megfelelőleg kicsinyek benne a szállítás közben a sejtek nem törnek össze. Az ilyen keretekhez szükséges mézpergető is kisebb s így a kaptárokkal együtt könnyebben szállítható, mint valami óriási. Az összes rendszerek között a legalkalmasabb a különféle méhész munkálatokra is a Zsivánovics-féle »amerikai« kaptár. A vele való bánás igen könnyű, mert mihelyt felemeljük a tetőzetet, az egész kaptár nyitva áll előttünk s a kereteket kedvünk szerint vehetjük ki s rakhatjuk vissza. Kora tavasszal, mikor vizsgáljuk kaptárainkat, csak felemeljük a kaptárok fepélzetét s abban a pillanatban feltáru előtünk, hogy milyen az állapot a tél után az egyes kaptárokból. Az ilyen gyors munka különösen szükséges a korai tavasszal, mert a fiasítás könnyen megfázhatik s tönkre mehet. Nyáron a nagy melegben egy méhésznek sem lehet kedves a munkája, ha a Berlepsch- vagy az Alberti-féle kaptárral méhészkedik. Az ezekkel való bánás nagyon lassú, a mi a méheket na-

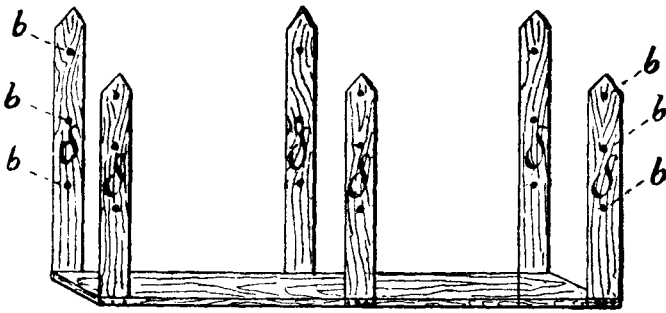
gyon háborgatja s a kereteket is addig, míg a szükséges munkát végezzük, más helyre kell tennünk. A Zsivánovics-féle kaptárral a munkálkodás sokkal gyorsabban folyik, a méheket nem nagyon háborgatjuk és azért az »amerikai« kaptárral a méhész nem csak hogy megtakarítja magának a drága időt, nemcsak hogy képes a méhész átvizsgálni és elvégezni ugyanazon munkát tiz »amerikai« kaptárral, míg azt ugyanazon idő alatt alig négy Berlepsch-félével végezné el, hanem mindazon kívül sokkal kellemesebb és könnyebb munkálkodni az »amerikai« kaptárral.

Az »amerikai« kaptárnak a legfőbb feltétele az, hogy azt mindenki elfogadja. Az »amerikai« kaptár tehát alkalmas minden legelőre; jó a telelésre, különösen a mi vidékeinken, a hol a telek nem nagyon zordak; alkalmas a jobb legelőre való szállításra, vele a legkönnyebben dolgozhatni; könnyen megcsinálhatja magának vagy olcsón megveheti minden méhész.

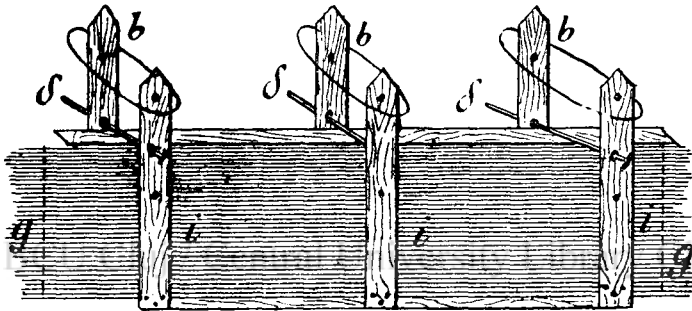
A mi méhészünk, a midőn belátták e kaptárnak praktikus értékét, valamennyi felkarolta ezt, míg a többi különböző rendszerű kaptárokat, a melyekkel eddigelé méhészkedtek, elhagyták.

Magam is méhészkedtem a Berlepsch-, Alberti- s a Dadan-féle kaptárokkal s jóllehet nem tagadom ezeknek a kaptároknak az értékét és jó tulajdonságait — a meggyőződésém mégis, hogy az »amerikai« a mi vidékeinkre (értem itten Magyarországot is) a legalkalmasabb és a legpraktikusabb. Ezen kaptár kitüntetését nyert sok kiállításon s a rumai szerb méhésztársaság társasági kaptárnak is elfogadta.

A kiteleléshez, mivel a kaptárok egyenként állanak, nincsenek méhes-szinben lerakva, természetesen szalmatakarókat használnak, melyek készítésére a 20. és 21. ábrán bemutatott készülék szolgál. A 20-ik ábrán a készülék üresen van feltüntetve, hogy alkotó részei jól kivehetők legyenek. Áll egy — a kaptár hosszának megfelelő hosszúságú alapdeszkából s 6 darab oldal-oszlopból (dd). Mindenik oszlopon 3 lyuk van egymás fölött (bb). Az oszlopok magassága 50 centiméter. Az alapdeszka hossza 80 centiméter. A szalmatakaró készítése a következőleg történik: (A feldolgozandó szalmát természetesen előre megtisztítjuk a benne lévő gatzól.) Egyik marék szalmát a másik után rakjuk a készülékbe (i) felülről a beletaláló vastag lécczel (l) jól lenyomtatva mindaddig, míg az

20. ábra.

21. ábra.

első lyukig (b) értünk, itt a nyomtató deszka fölött $\delta\delta$ vaspálczák kal szoritjuk le a léczet s az alatta lévő szalmaréteget két végén és közepén erős zsineggel levarrjuk. Munka közben $\delta\delta\delta$ oldaloszlopokat felső végükön (páronként a szemben levőket) összekötjük hogy a berakott szalma nyomása alatt szét ne menjenek. Az oldal-léczek magassága természetesen megfelel a kaptár szélességi átmérőjének.

Örvendve azon vendégszeretetnek és előzékenységnek, melyet e becses lap szerkesztősége irántam tanusított, törekedni fogok, hogy a tisztelt olvasókat — a magyar méhészeket — megismertessem a szerbeknél divó méhészkedéssel, a mint azt a »Szerb méhész« czimű saját lapomban teszem, megismertetvén a szerb méhészeket a magyaroknál divó méhészkedéssel, a mely már most is nagy fejlettségű s hogy a magyar és a szerb méhészek között a baráti összeköttetést ne csak létrehozzuk, de istápoljuk is.

Masirevic Iván.
relig. professor.

Egész mülépeket adjunk-e a rajoknak?

E tekintetben nagyon eltérők a nézetek, egyik ménész egyik-eljárást, a másik a másikat vallja egyedül idvezítőnek. Egyik az első rajnak kiépített lépeket a másod stb. rajnak mülépet, (közfalat) ad. Másik ismét csak lépkezdést ad a rajoknak általában. Más még ennyit sem, hanem csak a keret felső léczére irányvonalat huz viaszból stb. Mindenik a maga eljárását tartja a legjobbnak. Nem is czélunk az *egyedül helyes eljárás* vitatása, csupán annak az illusztrálására, hogy helyes-e a rajoknak *általában* mülépet (egész közfalat) adni vagy nem, közöljük e helyen egy külföldi méhésztapasztalatait.

Hat éves tapasztalataim e téren, mondja Pincot úr, a következők.

Azt vetik ellen azok, kik nem helyeslik, hogy a rajokat egész müléppel felszerelt keretekre tegyük.

1-szor, hogy az a sok mülép sokba kerül s a gyűjtéssel nem fog kárpótoltatni. Amint látni fogjuk épen az ellenkezője áll ennek.

2-szor, hogy a mülép a rajok építéskor kifejlődni szokott nagy melegben megnyulik, kigörbül. A Rietsche-féle préssel készített mülép nem görbül el, sem nem nyulik meg, tehát ilyent kell használni.

3-szor, hogy a mülépen nevelt álczák nem élvezhetnek akkora meleget, mint a természetes építményben neveltek. Ezt mondják, de bebizonyítani elfeledik. A kik ezt állítják, úgy látszik mint-ha nem tudnák, hogy a méhek a mülépet kiépítéskor annyira elvékonyítják, hogy a természetestől vajmi kevéssé eltérő vastagságu marad a közfal. Az én méhesemben legalább a mülépes-építményeken ülő családok tavasszal ép oly korán s ép oly gyorsan fejlődnek, mint a természetes építményeken levők.

4-szer, hogy mézelés idején a méheknek nem »kóstál« sokat a viasz. Ez lehet. De az építés ideje alatt a méhek nem gyűjtenek, nem raktároznak. Ez az elvesztegetett idő pedig mézelés idején rendkívül sokat jelent.

1897-ben 3 rajat, 1898-ban 13 rajat tettem egész mülépekre. Három nappal a belakolás után mindeniknek feltettem a méz kamráját egész építménnyel 1). aztán még egyet, midőn az első tele volt mézzel. Mindenik raj átlag 42 font mézet adott s télire átlag

32 - 35 font mézzel lettek berendezve. Tehát minden raj adott 21 kilgr mézet 29 frk értékben. Kapott 1 kgr. 250 gr. múltépet 4 frank 35 centim értékben (azért számítom így, mert a múltépet magam csinálom) Marad tehát 25 frk 05 centime hozam tisztán minden raj után. 13 raj után tehát 325 frk 65 centime (1 fr. á 100 centimes = 0.95 korona). Ezek után mégis azt állítani, hogy a rajoknak egész múltépes keretekkel való ellátása nem czélszerű, annyi volna, mint szóval fizetni ki magát teljes értékű, csengő pénz helyett.

És mi a haszon ha lépkezdésekkel szerelik fel a rajokat? Nyilvánvaló vajmi csekély; de erről nem szokás beszélni. A rajok télire jól elláttatnak s produkálni fognak a jövő évben. És ha az a jövő év rossz lesz? . . . Bizony jobb ma egy — rendesen kövér — veréb, mint holnap egy túzok. Lássuk azonban mi az eredmény ha a rajokat üres kertekre és ha kis természetes lépdarabokra helyezük? Két szomszédom R. és C. útmutatásom szerint készített múraajokat velem egy időben; s múrajaik ép oly erősek voltak, mint az enyéim. R. 4 múraját üres kasba lakolta, s az évad végén mindenkinek átlag 15 kg. méze volt, míg a természetes rajoknak alig 10 kgr.

6. tavalyi léppel beépített kasokba tett 3 múraját. Az építmény a kas $\frac{1}{3}$ -át foglalta el, ami azt hiszem több, mint a lépkezdet. Ezenkívül C. kasait átalakította útasításomra átmeneti kasokká. A belakolás után 4—5 nappal mindenikre mézkamrát tett egészen kiépített léppel. Az évad végén $24\frac{1}{2}$ kgr. méze volt. De a rajok a fészekben csak mintegy 8 centm. építettek. Télire gyűjtött még mintegy 13—15 kgr. mézet.

Kétségen kívül szép eredmény a közepes évben, de a különbség az én rajaimmal nagyon is érezhető. Az én rajaim az építményt bevégezték, míg C úr 3 raja ezt nem tette meg: az én rajaim átlag 16—18 kgr. mézet gyűjtöttek télire, míg ez a három 12—15 kgr-ot. Továbbá mindenik rajom 21 kgr. fölösleget adott átlag, míg a C. úr három raja közül mindenik csak 8 kgr-ot gyűjtött, a különbség az én módszerem javára 13 kgr. méz, ami bi-

1. A felülről kezelendő kaptárokat érti, milyenek a Langstroth, Dadan, Layens. stb. Ezeket lapunkban legközelebb részletesen fogjuk ismertetni Valló János úr szakavatott leírásában,
Szerk.

zonyára nagyobb értéket képvisel, mint 1 kgr. 25 gr. mülépl Múltán mondja tehát Abbé Collia »Az építmény kevés mézbe kerül, de ha nincs építmény a méhek sok mézet veszítenek el«.

Első pillanatra úgy látszik, mintha azok a rajok, melyek kasaikban $\frac{1}{3}$ -nyi természetes építményt kaptak, jobban haladtak, mint azok, melyek egész keretnyi mülépekre lettek helyezve. Honnét van itt a különbség? Mindjárt meglátjuk.

Anyanevelőim berendezésénél olyan keretet használtam, melyben csak a lép felső részében volt fiasítás, a mülép fele nem volt kiépítve. A kikelés, a fiatal anya megtermékenyítése rendesen folyt le. A petezés kezdetben gyöngé volt. A kis családot etetni kellett. A kis kaptárt szobámban helyeztem el. Egy szép májusi nap estéjén szokatlan zajt hallok a családban. Ez az én kis vendégeim örömjaja volt a főmélés megérkezte fölött. Megvizsgálva a családot, az összes kiépített sejtek mézzel voltak tele. Az anya leűzetvén a még ki nem épített müléprészleten petézt. Másnap reggel a mülép egészen be volt petézve s a sejteket kezdték kihuzni. E célra a mülépet vékonyították meg; viaszkészítésre tehát nem volt szükségük.

Már pedig, ami történik az anyanevelőben, az történik a kaptárban is. Nagy mézelés idején nem lévén elegendő kész sejt az anya a mülép sejtalapjaiba, petézik inkább, mintsem az alzatra hullassa petéit, mint az olyan rajoknál szokott megtörténni, melyeknek nincs építményök. Ily módon az anya kényszeríti is a munkásokat, hogy a bölcsoket készítsék el teljesen. Így értelmezhető a kész lépekre helyezett rajok nagyobb foku munkássága.

Az egész müléppel berendezett keretek ezért jobbak föltétlenül a lépkezetéseknél. Más előnye még, hogy megakadályozza a tulságos here lép építményt. Annyi mézet ad, mely hatszorta is többet ér, mint a beadott mülép. Az alkalmatlanság pedig úgyszólván semmi. (Le Rucher Belge, 1899. No. 3-4. — R. Pincot.)

*
*
*

A viaszolvasztásról.

A méhészetnek egy századon keresztül tengődése után Darányi minister ő nagyméltósága meggyőződván arról, hogy a méhészet milliókat jövedelmezhet e hazának, nagymérvű segélyezése, a mé-

hészet taníttatása és bölcs intézkedései által a méhészetnek egy új korszakát alapította meg.

A méhészetnek két része van. 1. *méz*-, 2. *viasztermelés*.

A méztermelés és a méz elárúsításának előmozdítására is minden meg van téve. Eddig sok méhész nem tudta illő áron mézét értékesíteni, most már van központi mézelárusító csarnokunk, csak legyen méz annyi, a mennyire ennek szüksége van. A múlt évben 700 mm. — általában a külföldre szállítása mellett — még 400 mm.-ra lett volna szüksége; tehát a méhészet egyik része: *a méztermelés* és annak elárúsításáról is kellőleg gondoskodva van.

Nézzük meg most a méhészet másik részét: *a viasztermelés* előmozdítására mily intézkedések tettek?

Elmondhatjuk, hogy semmi. Igaz ugyan, hogy az országos méhészegylet 1897. decz. 6-án tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy »Viaszfőző verseny« tatassék, mert »igen sok selejtes gyártmány kínálkozik,« s a legjobbnak 25 frt jutalmat is tűzött ki, de mivel a kihirdetett versenyre egyedül magam jelentkeztem, nem tartott meg. Azóta ismét pihen a viasztermelés ügye, pedig az elmúlt évben a hivatalos kimutatás szerint csak a külföldre 3723 mm. viasz 558 ezer frt értékben szállított ki; megérdemli tehát a viasztermelés is, hogy az azt megillető figyelemben részesíttessék.

A közönséges viaszolvasztás mellett (a sonkoly felfőzés után zacskóba töltve, fával nyomonkodva) nem csak 60—80% viasz vesz el, hanem igen kellemetlen munka is.

A legtökéletesebbnek elismert gőzviaszolvasztók általános vélemény szerint $\frac{1}{3}$ viaszt hagynak a sonkolyban.

Tóth János méhészeti szaktanár tanácsára megpróbáltam én is a Büttner-féle gőzviaszolvasztót, de a maradványból közönséges módon is sok viaszt nyervén, eldobtam és kísérletezéseket tettem egy jó viasz kiválasztó készülék előállítására céljából.

Figyelembe véve, hogy a tiszta viaszból készített lépek később a kelő méhek által a sejtben hagyott bábíngék és a savakkal vegyült virágpór által befedve, mintegy lepellel be van minden oldalról borítva, így a viaszt csak a sonkoly felolvasztása és préselése által választhatjuk ki a nemtelen részekből. A gőzviaszolvasztóban felolvad ugyan a viasz, de a szintén fellazult nemtelen részek által fedve lévén, ki nem szabadulhat és minél nagyobb a

gőz, annál jobban lágyul és összeroskad a nemtelen rész is, elzárja az utat a viasz elől és különösen a sonkoly tömeg belsejéből préselés nélkül ki nem jöhet.

Ezeket tudva állítottam elő, sok kísérletezések után, viasz-kiválasztó présemet, melylyel nemcsak magam voltam megelégedve, hanem a megrendelők is. De igen sok bajom volt a használt zacskó miatt, míg elkülldhettem a megrendelőknek és azon megjegyzés is tétetett rá, hogy egyszerre kevés sonkolyt lehet rajta préselni.

Forgách L. méhészeti szaktanár úr meglátogatván, megvizsgálta présemet és nemcsak a nekem sok kellemetlenséget okozó zacskó szellőztetésének módját, hanem azt is közölte velem, miként lehet vele egyszerre nagy mennyiségű sonkolyból is kiválasztani a viaszt. Kimondta egyszersmind, hogy tanácsát követve, présem teljesen használható s minden igénynek megfelelő lesz.

Valóban nagy köszönettel tartozom Forgách urnak a viasztermelés terén igazán nagyfontosságú tanácsáért, mert ez által nemcsak viaszprésemet tette tökéletesen a czélnak megfelelővé, hanem a viasztermelés elhanyagolt ügyét is, mondható, hogy tökéletességre segítette.

Most már présemet Forgách úr tanácsa szerint átalakítva küldöm a megrendelőknek, míg kevés készletem tart, de már 7 frt 40 krért. A szállítási költséget vevő fizeti.

Az átalakítás módját és az új használati utasítást az eddigi megrendelőknek el fogom küldeni, mert a prés előállítása által nem nyereszkedni akartam, hanem méhésztársaimnak használni.

BacsKay Sámuel

a csapi méhészkör elnöke.

Michigan államnak a fiasításrothadásról szóló törvénye,

Most, midőn nálunk is készülöben van a méhészeti törvény, nem lesz érdektelen az amerikai egyesült államok egyeseiben hozott törvényeket megismerni.

1. §. A kormány két évi időtartamra egy állami méhesvizsgálót nevez ki, kinek szükség esetén jogában áll hivatalos okmánynyal igazolni, hogy ő van megbizva e teendőkkal.

Kötelességek.

2. §. A vizsgáló, kineveztetvén, megvizsgálja a bejelentett méheket s ezek környékén a be nem jelentetteket is s bizonyosságot szerez magának arról, hogy a *fiasításrothadás* néven ismert betegség a méhecskben jelen van-e? Ha igen, a méhes tulajdonosának vagy kezelőjének kimerítő utasítást ad a beteg méhcsaládok kezelésére vonatkozólag, úgy, a mint ő azt legjobbnak véli.

A méhcsaládok megsemmisítése.

3. §. A vizsgáló egyedül határoz e tárgyban. A beteg méhest másodizben is meglátogatja s ha szükségesnek itéli, elégetheti az összes méhcsaládokat méhestől, mindenestől együtt.

A törvény megszegése.

4. §. Ha a beteg méhes tulajdonosa inficiált mézet vagy eszközöket elad vagy elcserél; méhet, mézet vagy eszközöket ajándékoz s így más méhest is kitesz a veszedelemnek; vagy vonatodik a kinevezett inspektort meghívni méhese, méze s eszközei megvizsgálására, akkor az ilyen tulajdonos a békebiró által 50 dollárnál nem kevesebb és 100 dollárnál nem több pénzbírsággal vagy egy hónapnál nem kevesebb, de két hónapnál nem több elzárással büntetetik.

Az évi jelentés.

5. §. Az inspektor Michigan állam kormányának évi jelentésben köteles beszámolni a meglátogatott méhesek számáról, állapotáról, a kezelt méhcsaládok számáról, a tűzzel elpusztított méhcsaládok számáról s a hivatalával járó költségekről.

Kiadások.

6. §. Michigan állam pénztára terhére évenként 500 dollárt meg nem haladó összeg engedélyeztetik a fiasításrothadás korlátozása s megszüntetésére tett munkálatok költségeinek fedezésére. Az inspektor működési idejére 4 dollár napi díjat kap s utazási kiadásai térítetnek meg. Ezek a költségek azonban nem haladhatják felül az e célra utalványozott összeget. Az összeget a kormányzó által láttamozott nyugtára az állami kincstáros fizeti ki.

7. §. A jelen törvény kihirdetése után azonnal életbe lép.

8. §. Ezen törvény életbe léptével minden előbbi intézkedése Michigan államnak a fiasításrothadásra vonatkozólag hatályon kívül helyeztetik. (Gleanings in Bee-Culture, 1899. márczius 15.)

A méh, a méz és a mézbor (hydromel)

Senkisésem tagadhatja a méh hasznos voltát. A méhészet nagyfontosságú azon szolgálatok által is, melyeket a földművelésnek és kertészetnek teszen a virágok megtermékenyítésével.

Mezőinken a baltacim stb. és kertjeinkben a gyümölcsfák termés nélkül hullatnák el mind virágjaikat, ha az a drága kis bogár nem látogatná őket. Ez az a munka, melynek oly férfiak, mint Darwin Müller stb. mutatták ki elvitázhatatlanul nélkülözhetetlen voltát.

A termékenyítés folyamata lényegében a növényországban is ugyanaz, mint az állatországban; a hím és női ivarsejtek egyesülése.

A hím ivarsejtek, (a himpor), a porodákban (stamina) fejlődnek, a női ivarsejtek (peték) a bibe alatt a maghonban (ovariun) vannak elhelyezve. Vagy nincsenek ezek az ivarszervek egy és ugyanazon virágban, tón, vagy a himpor, nehéz, ragadós s a szél nem viheti át csak néhány növénynél. Ha egy növényen vannak pl. a dinya, ugorkafélék, a szél nem viheti át a himport a himvirágokról a női virágokra. Ha egy virágban meg van mindkét féle ivarszerv pl. a repce, káposzta félek, salviák, stb. stb. a himpor könnyű, pornemű, de a pistillum (bibe) sokszor sokkalta hosszabb, mint a himporszálak s a virág nem csüngő függő, mint a fuchsiánál, mi történik akkor?

Kénytelen az ember elismerni, hogy a méh a legtöbbször közvetíti a termékenyítést s hogy a szél csak néhány esetben helyettesíti a méhet ezen virág megtermékenyítési munkájában.

De ha a virágok megtermékenyítése által hajtott haszon nem is oly szembe-szökő, ott van a méz és viasz, mely nem tagadható el.

Hogy a méhészet most nem örvend olyan nagy elterjedésnek, helyesebben, művelése nem oly intensiv, mint megérdemelné annak oka az, hogy a cukor a mézet leszorította a közfogyasztás teréről. Visszahódítani a közönséget a cukortól aligha fog sikerülni, ezért a méhészeknek főképen a jó mézbor, méhsör és mézes italok készítésében kell kárpótlást keresni. És fognak is találni, ha a nyers mézzel való pancsolással felhagyva megfelelő jó anyagokat állítanak elő. Hamet, Layens jó mézbor recipéket készítettek később Froissard és Godon a kevert borokat állították elő. A

mostanában napvilágot látó mézborok legtöbbszörre tökélytelen próbák szüleményei, melyek inkább arra valók, hogy a jobb ízlésű fogyasztókat a mézbor fogyasztásától visszariasszák, semmint megnyerjék, holott a jól készített mézbor méltó társa a jó szőlőboroknak.

Mielőtt a saját eljárásunkat ismertetnők, a mely szerint előállított mézborokat a szakértők egészen sikerültek nyilvánították, vessünk egy rövid pillantást az alkoholos erjedés folyamatára, lássuk, hogy alakul át a cukros anyag alkohollá.

A boros erjedés oly régi, mint az emberi tudás, s eredete az ősi idők homályában vész el. A biblia szerint Noé készített először bort. A görög hitrege szerint Bacchus tanította az embereket a borkészítésre, az Ó-egyiptomiak szerint Osiris istenség

A tizenharmadik évszázad alchimistái sokat foglalkoztak a cukornak alkohollá változásával, míg nem a Gay-Lussac, de Saussure és Thenard vizsgálatai őket elfeledtették. Thenard kimutatta, hogy a természetes cukros folyadék (pl. szőlőnedv) erjesztve olyan üledéket hoz létre, mely a sör élesztőhöz hasonló s mint emez, képes a tiszta, cukros vizet erjedésbe hozni.

Később Liebig Justus azt gondolta, hogy az erjedés (fermentáció) az anyag belső mozgásának, molekuláris mozgásának az eredménye. Hogy t. i. egy bomlásnak induló anyag ezen bomlást közli a másikkal, melyben a molekulák összefüggése nagyon gyöngye. »A sörélesztő és általában minden, rothadásban lévő, állati és növényi anyag, a felbomlásnak azt az állapotát, melyben ő maga van, átviszi más testekre is, Azt a mozgást, melybe az egyensúly megbomlása révén, saját alkotó elemei jutottak, átviszi azon testek alkotó elemeire is, melyek vele érintkezésben vannak.« Ez az az elmélet, melylyel Liebig és követői megmagyarázhatni vélték az alkoholos erjedés tünetényét, valamint bizonyos betegségek ragályozó (fertőző) tulajdonságát.

Berzelius ezzel szemben nem akart az erjedésben egyebet látni, mint az érintkezés (contactus) által létrejött reactiót, a catalyticus erők befolyása következtében, s az erjesztőben csak alakatlan alapanyagot.

Ime, a kérdés foglalkoztatta a tudósokat, de megoldani nem tudták. A nagyszerű, halhatatlan érdemű Pasteurnak sikerült e

téren is világosságot gyűjtani. »Az én szilárd meggyőződéseim — mondja Pasteur — az alkoholos erjedés természetére vonatkozólag ez: Az erjedés vegyi folyamata lényegében egy élettani folyamattal kapcsolatban álló tünetmennyiség, mely az utóbbival kezdődik is és végződik is. Azt hiszem, hogy soha sincs alkoholos erjedés, anélkül hogy ott egyidejűleg szervezetek ne lennének, a kis testek fejlődése, szaporodása, vagyis a megújuló élet létesítve a már meglévő testecskék által.«

Mi tehát az élesztő? Egy élőszervezet, mely a gombafélék közé (saccharomices) tartozik, de a melynek nincs mycéliuma s a mely képes, mint a többi egysejtű gombaféle, sarjadzás által sporák útján szaporodni. Ez a gomba képes életfolyamata által a cukrot alkohollá és szénsavvá alakítani át. Hogy azonban jól tenyészék szükséges, hogy 25—30° C fokú folyadékban legyen. 40 foknál nagyobb hőmérséknél kezd pusztulni s 60° C-nál biztosan elhal, valamint 8° C. alól. Az is szükséges, hogy a tenyésztő folyadékban tápláló ásványi alkotó részek legyenek jelen, főleg phosphatok, kalisók és nitrogén.

És most az elméletek teréről lépünk át a gyakorlat mezejére s lássuk hogy készül a mézbor (hydromel). Veszünk egy *egészen tiszta, teljesen szagtalan hordót* pl. mintegy 220—230 liter köbtartalmat. Kiképezés után 190 liter, megszürt, hideg vizet töltünk bele, 30 liter jó mézet (mintegy 45 kgr.) teszünk bele. Feloldódás után beletesszük a tápláló sókat:

Phosphorsavas ammoniák	25 gr.
Kristályos mészbiphosphat	25 »
Natrium bitartrat	100 »
Acidum tartric	250 »

előzetesen feloldva s az egészet összezurkoljuk.

Azután kiveszünk a folyadékból 10 litert s egy kis hordóba téve 1 kgr. bor-élesztőt adunk hozzá, hogy a szükséges erjesztőt elkészítsük. Ezt 25° C-nál tartjuk. Néhány óra múlva az erjedés kezdetét veszi s rendszeren 40 óra múlva éri el tetőpontját. Ekkor az egész erjesztőt a nagy hordóba töltjük, melyből minden nap lehúzzunk mintegy 50 litert s a hordó száján át visszatöltjük. Az erjedés (forrás) 4—5 hét alatt befejeződik s a mézbor készen van. Mihelyt megtisztult tanácsos lehúzni. Mi részünkről nem várjuk

meg, hogy a fiatal mézbor magában állva tisztuljon meg; czélszerűbbnek tartjuk a hangos bugyogó forrás elmultával, vagyis mikor a láthatatlan forrásba megy át »filzen« megszülni. Ez bizony kissé munkás eljárás, de kristálytiszta folyadékot nyerünk, sőt mézborunk zamatosabb, s jobb minőségű lesz. Evvel az eljárással biztosítva vagyunk a második forrás ellen, mert a szűréssel az erjesztőt teljesen visszatartjuk, úgyszintén a mézben volt viasz részecskéket is, A magában megtisztuló mézbor éles, karczos s kellemetlen az ivásnál.

Visszatérve a tápláló sókra, ajánljuk a mézbort készítőknél; el ne feledjék őket betenni, mert véleményünk szerint ezek az egész művelet alapja. Tápláló sók nélkül a forrás nem tökéletes s az egész munka kárbaveszett.

Kayser prof maltopeptont használ fermentum gyanánt. Lehet, hogy így könnyebb a kezelés, de mi nem ajánljuk ezt az eljárást, mert a maltopepton keserű utóízt kölcsönöz a mézbornak és aztán, miért tagadnók, a maltopepton mindig foglal magában idegen anyag csirákat, a mit pedig a mézbor készítésnél gondosan kell kerülni. A gyöngébb minőségű méz és a mézes viasz kimosó vize igen jó pálinkát adnak a fentt leirt eljárással állítván elő a kifőzésre való mézbort. Ügyelni kell főleg arra, hogy viasz-részecskék ne kerüljenek a kifőző üstbe, mert az a pálinkának rendkívül kellemetlen viasz-ízt kölcsönöz.

Végül még egy tanácsot; a pálinka ilyen módon való készítéséhez csinálendő mézbor erjesztésére tisztán csak borélesztőt kell használni, minden más anyag kizárásával, mert ez a erjesztő a legjobb, nagyobb alkohol-tartalom előállítására, a mi pedig a szabályos és teljes kiforrás eredménye. Ily módon az alkohol is tisztább lesz. (A. Benard. L' Apiculteur, Paris. 1898. No. 4)

K. M

A szegedi kiállítás és méhészeti kongresszus.

Az eddigi bejelentésekből és a kiállítás rendelkezésére bocsájtott tiszteletdíjak nagyságából ítélve, a szegedi orsz. mezőgazdasági kiállítás méltó pendántja lesz a millenáris kiállítás mezőgazdasági részének. Ujabban Szeged város hozzájárulása foiytán biztosítva van a kiállítási terület villamos világítása is.

1899. június 2-án folyósított a földmivelésügyi minster a Szegeden tartandó méhészeti kongresszus céljaira 1000 forintot. Tisztelettel felkéretnek mindazon méhésztársak, kik a kongresszuson részt akarnak venni, ebbeli szándékukat mielőbb jelentsék be az előkészítő bizottság titkárjánál (Budapest, IX., Köztelek, Országos Méhészeti Egyesület). Mert az előkészítő bizottság működésére nézve igen előnyös az, ha csak körül-belől is tájékozva van a résztvevők számáról.

A versenyekre szintén mielőbb szükséges a bejelentések megtétele, hogy az utolsó pillanatban föl ne torlódjék az elkésve érkező bejelentések rendezése, a mi sok hátránnyal járna magára az ügyre vonatkozólag.

A kongresszuson tartani szándékolt előadások bejelentési határideje július 31-én jár le. Az előadások, illetve fölolvadások kéziratát szintén addig kell beküldeni.

⊙ *Bacsokay Sámuel* »Gyakorlati útmutató a méhek tenyésztésére«. cz. jó kis munka 45 kr. előleges beküldésére bérmentve küldetik meg. Megrendelhető a szerzőnél: Csap (Ung m.).

Szemle.

⚡ *Biztosítás a fiasítás rothadás ellen.* Belgiumban a »Société d'Apiculture di Bassin de la Meuse« tagjai számára biztosítást léptetett életbe a fiasítás rothadás okozta károk megtérítésére. A díj méhesenként 10 czentimre (1 frank à 100 centimes = 0.95 korona.) (Bővebb értesítést jövőre ígérnek).

● *Hólyagos himlő ellen a méz jól* Természetesen Amerikában, ott is Mexikában történt, de azért lehet igaz. A hólyagos himlőben szenvedőnek vizben oldott mézet adagolnak. A hólyagok azonnal kezdenek eltűnni s a láz csökken. Ezt a kitűnő orvosszert úgy fedezték fel, hogy egy hólyagos himlőben fekvő leány titokban mézes vízzel enyhítette égő szomjuságát. Meglepő jól gyógyult meg. Megpróbálták több katonánál, kik hasonló betegségben szenvedtek; az eredmény a legjobb volt (Ch. Dadant. Revue Intern. d'Apiculture. 1899. No. 5).

A méhlegelők javítása fehérvirágu lóherével (Trifolium repens).

Talán a legeslegkönnyebb s legolcsóbb javítása a méhlegelőknék a fehérvirágu lóhere vetése által érhető el.

A gömbös virágzatú lóherék között a fehérvirágunak a legrövidebb a virágcsöve s nektárját a méhek a legkönnyebben érik el. Méze pedig szép világos s jó ízű.

A fehérvirágu lóhere rendkívüli szívós növény utak mentén, ha egy virágos ágát széttapossák, másikat hajt helyette s a virágzás tovább tart. — Ezért júniustól késő őszig virágzik. Utak mellett a juhoknak kedvelt legelőt szolgáltat s a leetetés után csakhamar újra virágjában áll.

Mivel magja rendkívül apró, sokkal apróbb, mint a többi lóheréké, ára csekély s könnyen vethető. Nincs tehát még olyan mézelő növény, melyet nagy mennyiségben oly könnyen és oly olcsón lehetne termesztetni. Az utak mentén kívül érdemes legelőkre, árkok szélére, műveletlen helyekre vetni. Begereblyélése a magnak nem szükséges. Kevéssel az eső előtt vagy nedves időben vetve gyorsan kikél. A vetést tavasztól nyárig, sőt ősszel is lehet végezni. Egyszeri vetés után gyorsan szaporodik az elhullott magvak utján. (Der Oesterr. Agrarier. 99. No. 21).

600 perzentet hajtó tőke. Egy méhésznek az Aisne departementban, Franciaországban 40 szalma kassa van. Méhes szin ritkán látható Franciaországban, a kasok egyenként állanak a szabadban, egy-egy kis széken, megfelelő szalma fedéllel (zsup) befödve. Ez a méhész 30 év előtt az erdőben egy rajat fogott s egy szalmakasba lakolta be. Ez lett az egész méhtelep anyja. Még most is ott van a többiek közepette ugyanazon, tehát 30 éves építménnyel. A lépek nagyon sötétek s hajlékonyak lettek, anélkül, hogy törékenyekké váltak volna. A család még mindig népes s évente 1 vagy több rajat bocsájt, a mult nagyon száraz év kivételével, de a mikor a legtöbb család nem rajzott. Az öreg kosár belsője erősen be van tapasztva propolissal. Kivülről agyaggal van betapasztva. Érdekes az, hogy a harmincz éves lépben a munkások sem kisebbek nem lesznek, sem munka kedvök nem csökkent. Figyelemre méltó azonban az a jövedelem a mit ez a család hozott tulajdonosának 30 év alatt. Adatai szerint 150—200 családot kénezzett le, részint adott el ezen idő alatt. Ha 150 családot veszünk 6 forintjával, lesz az összeg 900 forint. Hozzáadva ehhez a

meglévő 40 család értékét, 12 koronával számítva családját, 480 korona, lesz a végösszeg circa 2000 korona kereken. Melyik tőke hajt 30 év alatt 2000 korona kamatot? Hozzá adva az első, talált raj értékét, az évenkénti jövedelem mintegy 66 korona vagy 660 percents. Bizony nem sok tőke elhelyezés hajt ennyi kamatot manapság.

≈ *Az anyaméh kikeresése* nem mindig könnyű dolog. Ha a család népes, meglehetősen akadályokkal van össze kötve, főleg akkor ha a rossz időjárás miatt a méhek ingerlékenyek. Mennyi szurást kap akkora méhés! Ekkorra van szükség nyugodtságra és biztos kézre — nő meg a füstőlőre is — keretet keret után kiszedve éles szemmel kell átvizsgálni, hogy a szárnyas fenséget megtalálhassa. Gyakran az utolsó keretet is ki kell venni s igen gyakran még akkor sem találja meg. Vagy elkerülte a méhész figyelmét, vagy a fészek oldal deszkáin vagy tetején huzódik meg a munkások között. A keretek berakásánál egy második még figyelmesebb átvizsgálás következik sokszor ugyanazon eredménnyel. Az ilyen munka kezdőnek nem való, az bizonyos. Kezdő számára van egy egyszerű, de azért ép oly biztos eljárás, a méhkirálynőt rövid idő alatt kézre keríteni. Az ablak felől az utolsó és utolsó előtti lépek közé vagy még egygyel beljebb kell függeszteni egy üres herelépet. Következő nap óvatosan, lehetőleg kevés füsttel dolgozva kinyitja a kaptárt s csaknem minden esetben ott találja az anyát, amint a heresejteket betetéli. (U. O.)

⊥ *A fiasítás rothadás.* Mecklenburg nagyhercegségben 1896-ban törvényt hoztak a fiasításrothadás ellen való védekezésre. A tavalyról a Centralblatt von Hannover a következőket közli: Két méhteleg műléppel inficiáltak. A hozzá való viaszat fiasításrothadásban szenvedő család lépjeiből olvasztották; mások vásárolt méhekkel hurczolták be a vészt; máshol ismét azért tört ki, mert inficiált területen gyűjtöttek a méhek mézet.

Egy méhés, kinek méhesét elpusztították, több év multán új méhest alapított s a régi eszközeit szedte elő, gondolván, hogy annyi év után veszély nélkül használhatja. A következő évadban kitört nála a ragály ujra.

Egy más méhest teljesen elpusztítottak. Az etető edényeket

több év múlva újra használni kezdték. A vész azonnal jelentkezett.

A törvény rendkívül szigorú intézkedései nem képesek a veszélyt kisebbiteni, sőt járványosan kezd fellépni s fokozatosan erősebben.

1896-ban 29 megvizsgált méhes 376 családjából 73 fnficiált volt. 1898-ban 33 megvizsgált méhes 359 családjából 93 volt beteg. Ez az emelkedés részben a betegség szivósságában, részben az új törvényben leli magyarázatát, mert e szerint ugyanis a ki eltitkolja a méhesében megállapított betegséget, 150 márkát (1 márka = 1.176 korona) fizet vagy megfelelő időre elzárják. Ily módon nem igen marad egy eset sem titokban. 20 év óta a mecklenburgiak minden szert végig próbáltak, a mit csak ajánlottak e rettenetes vész ellen, de hasztalanul. A múlt évben 1118 frankot (1 frank = 0.95 korona) fizettek az elpusztított családokért s 271 frankot eszközökért. Mivel a kormánynak ilyen célra csak 1250 fr. alapja van, az elpusztított méhesekért kárpótlásul fizetendő összeg többi része az e célra kivetett adóból (méhcsaládonként 30 pfennig) fedeztetik. Az elpusztított családokat átlag 12 frankra becsülik. Remélik, hogy a folyó évben ily módon begyűlő mintegy 20.000 frank számos évig elég lesz, ha nem is a vész teljes megszűntéig. (Rucher Belge. 90. No. 6)

A kezdő méhésztől emlékeztetője.

A méhek kifejlődésének időtartama.

Az átalakulás részletei a tojás napjától	N a p m u l v a		
	az anyánál	a herénél	a munkásnál
Az álcza a petéből kikél	4	4	4
Az álcza befödése a sejtben	9	10	9
A bábból kikél a méh	16	25	22
A kifejlődött bogár a kaptár- ból kikélése után kiröpül	5	14	14
Tanácsos a 3 évnél idősebb anyákat helyettesíteni.			

Az anya naponta (januártól-szeptemberig petézik rendszeren) 700–4,000 tojást rak. Egy év alatt 200,000-t, egész életében (5 éve a közép átlagos életkor) 1,000,000-t. A petéző képessége a 3-ik évtől kezdve csökken. Szükséges, hogy a fészeknek 40 liter ür-köb-tartalma legyen.

A rajzásra készen lévő *közepes* családban van:

1 királynő (anya, anyaméh)

7 királynő báb.

2500 here (himnek)

45,000 kijáró munkás, (dolgozóméh)

65,000 munkás a fiasításban.

A mézgyűjtő munkások nem igen távoznak 3 kilométernél messzebb.

Közepes nagyságu raj áll: 1 anyából; 1–300 heréből 15,000 munkásból.

Középnagyságu raj sulya rendszeren 2 kgr. 10,000 mézzel *meg nem terhelt* munkást számítva 1 kgra.

Minden raj, mely 15 kg.-nál könnyebb, mással egyesítendő. A rajok rendszeren délelőtti 10 és délutáni 3 óra közötti időközben vonulnak ki, ha a hőmérsék legalább + 20° C.

Minőség	Méretek milliméterben			Sulya gramm tört részleteiben	Az élet átlagos tartama
	Hosszuság	Szélesség kiterjesztett szárnyakkal	A torátőrője		
Királynő .	16—18	24	4.5	0.16—21	4—5 év
Munkás .	12—13	23	4	0.11	2—8 hónap
Here . . .	15	28	5.5	0.23	ápril.-július

A méhcsomó (méhfürt) belsejének *hőmérséke*: télen + 20° C — + 22° C.; nyáron 25°—35° C.

A méhek nem járnak ki, ha a hőmérsék + 7° C.-nál alacsonyabb. Ritkán gyűjtenek, ha a hőmérsék + 33° C. vagy ezen felül van.

A viasz + 30° C.-nál meglágyul, + 63° C.-nál megolvad.

Specifikus súly a tisztaság foka szeriut kilogrammokban liter renként:

Méz, 1 kgr. 39 gr. — 1 kgr. 43 gr.; viasz 0 kgr. 95 gr. — 0 kgr. 96 gr.

Egy kgr. méz megfelel 7 deciliternek.

» » viasz » 1'05 liternek.

A lépek felülete. 1 □ deciméter lép, mindkét oldalon megtöltve tartalmazhat 0 kgr. 300 gr. mézet; 1 □ decim. területen mindkét oldalon van 850 munkássejt, vagy 320 herebölcső. Ugyanazon a lépen lehet mézes, méhkenyeres (himporos, virágporos) és fiasításos sejt.

Az anyabölcső lefelé fordított makk alakú, több munkássejt helyére van építve, építő anyagául előszeretettel használnak ócska barna viaszot. A munkássejtek és herebölcsők hatszögletesek s gyöngén hajlottak felülről lefelé, hogy a híg folyadék megálljon bennök.

A munkás bábokat takaró födele a sejteknek gyöngén ívelt, a heréké domboru, kupola alakú. Mindenik áll az álczakészítette selyem szövedékből, a munkásoktól kívülről rá és közé rakott viaszból és himporból. A mézet tartalmazó sejtek viaszszal vannak befödve.

Hydromel (=mézbor). Egy hektoliterre számítva 12—13° szeszfok mellett, hogy t. i. ilyen erős legyen, kell:

74 75% viz; 26 27% méz; 50 gr. méhkenyér (e helyett jobb a sörélesztő, mert a himpor éles izt ad a mézbornak. Ford.) 50 gr. acidum tartaric.; 10 gr. bismuth. subnitric.

A méz elemzése.

Viz	22.50
Nádcukor	8.10
Glucose	67.30
Dextrin	0.07
Gyanta, ásványi alkatrészek etc.	2.03

Összesen: 100'00

(L, Apiculteur, 1898. No. 10. C. Cauneille).

W. I.

Vegyések.

Kérjük mindazon tisztelt tagtátsainkat, kik tagsági dijaikkal hátralékban vannak, sziveskedjenek minél előbb befizetni. A pénzküldemények Biró Gyula tanár, egyleti pénztáros urhoz czimzendők: Kolozsvár, Puszta-utcza 4.

● »Rossz időket élünk, rossz csillagok járnak«. Folyó évi februárban 14.5° C. meleget jegyeztünk föl több napon át d. e. 10 órától d. u. 4 óráig, míg most júniusban, a beszterczei hegyeket vastag hólepel borítja, Csikban többször dér — (hóharmat) esett — Kolozsvár környékén állandóvá lett az $5-8^{\circ}$ C. hideg esővel, folyton borult, szeles idővel . . . Részleges dér itt is volt. Az ország minden részéből a legrosszabb híreket lehet folyton hallani.

= *Az anyát a mézkamrától visszatarthatjuk, anyarács nélkül is a következő eljárásokkal: 1. Ha a fészkek keretei és a mézkamra keretei között 7—9 mm. hézagot hagyunk, 2. ha a mézkamra kereteit a fészkek kereteire keresztbe állítjuk, 3. ha rendkívül mély sejteket építettünk a mézkamrában, az által, hogy a lépeket egymástól távol helyezzük, 4. ha a mézkamrában extra kicsiny műlépet használunk kicsiny sejtekkel, mert tudvalévő, hogy az anyaméh a kis sejteket kerüli; így pl. az úgynevezett átmeneti sejtek mindig csak mézet tartalmaznak, soha sincsenek bepetézve.*

▽ *Miért vonakodnak a méhek némelykor a mézkamrában fölmenni?* Oka ennek lehet 1. az éjjeli hideg, ha a mézkamra nincs meleg lakaróval ellátva. 2. a gyöngé hordás, mert ilyenkor csak a különösen erős családok hordanak be a napi szükségleten felül nektárt, 3. a család népessége, mert a mézkamra megnyitásával a család népe megoszlik, a család gyöngébbé lesz a fészkekben, 4. a fészkek helyzete, nagysága, mert a méhek hideg napokon a fészkek külső lépeit is elhagyják, hogy menjenek fel tehát a mézkamrába, 5. előkészülés a rajzásra, 6. az is hogy a fészkek lépeinek felső része erősen megvastagodott s csak szűk átjárások vannak közöttük.

⊥ *Hogyan lehet egy családot többszöri rajzásra kényszeríteni?* Mihelyt egy család megrajzott, a rajt kell az anya család helyére tenni s az anyacsaládot egy más erős család helyére, ezt ismét máshová kell elhelyezni. Ha a második raj is kijött épen így

járunk el, s a további rajoknál szintén. Ily módon 4 s erős családost szaporíthatunk ugyanazon egy családból. (Dr. C. Miller: *Andic Bee Journal*).

⚡ *A propolis kitünő tyúkszemirto szer.* Lábviz vétele után a tyúkszem propolissal befödendő s addig kell rajta hagyni, míg tapad, aztán újjal kell helyettesíteni. Állítólag mindig használ.

⊙ *A méz mint gyógyszer.* Egy tizenkét éves napszámos fiu munkaközben térdét úgy megütötte, hogy az orvos a térdkalács megsértését konstataálta s vér és nyirokkal volt tele az ütés helye és környéke. Az orvos szerint jó esetben is hetekig tartott volna el a gyógyulás. A legkülönbözőbb gyógyszerek daczára javulás nem állott be, úgy hogy a fiu apja a mézet vette elő, mint utolsó próbát. Mézzel borította be a dagadt, fájós térdet. Alig az első beborítás után $\frac{1}{4}$ órával a fiu csendesen elaludt s mikor több órai nyugodt álmából fölébredt örömmel tudatta, hogy fájdalmái teljesen elmúltak. Az orvost tehát nem hívták többé. További folytonos borogatással a beteg térd annyira jobban lett, hogy 10 nap mulva a tulajdonosa rendes dolgára járhatott vele (Ha igaz, nagyon szép.)

□ *Flastrom daganatokra.* Kneipp tisztelendő úr külső daganatokra a következő flastromot ajánlja azok számára, kiknek nincs elég ügyességük az ilyen daganatokat vízzel kezelni. — Mézet és lisztet egyenlő mennyiségben véve s kevés vizet adva hozzá lágy tésztára kell gyurni. A jó mézflastrom inkább kemény, mint folyékony. Ez minden más kenőcsnél jobb, hatékonyabb is a mellett teljesen ártalmatlan.

× *Magyarország méztermelése* 1898-ban 403.896 családton 2,019,480 kgr. méz volt. Ez a mézhozam csekélyebb, mint az előző években volt.

Hibaigazítás. A M. K. 1899 évi VII-ik számában »Egy új magyar kaptár« cz. cikk írója gyanánt *Sajtényi Sándor* van megnevezve. Az író neve azonban *Lejtényi Sándor*, mit ezzel helyre-igazítunk.

— **Tagdíjat fizettek:** Antal Alajos, Ambrozic Mihály, Ambrózi Béla br. (ajándék), Blecha Jánosné, Czehe Imre, Csere Lajos, Csollán József, Deák Lajos (1 frt), M. kir földmives iskola (Algyógy) Állami gazd. felső népiskola (Halmi), Farkas József, Földesy Benó, Ferenczi Ferencz, Fadgyes Sándor, Gresinczky Antal, Gilyén József, Heretük Endre, Haraszthy Tamás, Jakabházy Béla, Jalsoviczky

János, Imrey Ferencz, Kárpáty Sándor, Kozáky Jenő, Kontz Péter. Koppermann Gusztáv, Dr. Király Gáspár, Kálmán János (1 frt), Kempelen Imre (1 frt), Lipták Bertalan, Matyika József, Kolocsányi Manó, Pintér Imre Palatkás István, Réthy Árpád, Sipos György, Szőke József, Állami tanítóképző Székely-keresztúr), Állami Vinczellér iskola (N.-Enyed) Végh János, Gödri Ferencz. **Köri tagok:** Angyal Dezső, Avass Ferencz, Aján Lukács, Bacskai Sámuel (ajándék) Bágyi Miklós, Bartha Ferencz, Biró István, Balla Kálmán, Balzam Bernáth, Bachmann Béla, Balogh Mihály, Báthy Gedeon, Borsiczky Károly, Biszkup Béla, Baka János, Barabás Sándor, Béressy Árpád, Belger János, Csergő Venczel, Czödler János, Csoboth István, Csuka Mátyás Dús Gerő, Dicső Endre, Deák Gerő. Dienes Sámuel, Égeli Pál, Bürkösi ev. ref. egyház, Fekete Titus, Frenner István, Gebhard Imre, Göbölös Károly, Gyurkó János, Gonda József, Haiszer Henrik, Hubert János, Josa Dezső. Illés Károly, Joó Kálmán, Jakab Antal Jáger Pál, Józsa Sándor, Áll. agyag-ipariskola (Ungvár), Ködmön Gábor, Kozma Márton, Komáromi Mihály, Kiss Sándor, Kolocza János, Kozma Dimén, Keplér Károly, Kuncz Alajos, Kopinecz Antal, Kiss István, Kazay Gyula, Kaszner Ede, Lőrinczy Lajos, Magyarósi János, Mangelkammer Ede, Marsinyi Béla, Möricz Endre, Molnár János, Márton László, V. Mészáros Endre, Mészáros Amánd, Nagy Illuminát, Németh Péter, Nagy Károly, Nagy Mihály, Nemes Károly, Nemes József, Nagy Lajos, Olgyay Árpád, Orosházy János, Osváth Lőrincz, Polák József, Plauder Kálmán, Pankovits Ottó, Dr. Pataky Sándor, Péter Balázs, Perint Jakab, Petreczky János, Pandek Antal, Réffy Ignác, Schengengel József, Stefanie Lajos, Schwemlein Miklós, Sárkány Kálmán, Sipka Ede, Soltész Imre, Schmied Mihály, Snhajda Béla, Schlámmädinger Alajos, Steinburg Ottó Szép Mihály, Szabó Béla. Szarka Elemér, Szabó László, Szilágyi György, Tarri Károly, ifj. Tomori László, Trnovszky Márton, Viharos Ferencz, Valló János, Vécsey Béla br., Nielam János, Wéger Ferencz, Zsótér Andor, Udvardi Péter, A szatmármegyei méhészkör.

1898-ra: Rendes tagok: Imrey Ferencz, Blecha Jánosné, Matejka József, Heretik Endre, Botár József, Palatkás István (1 frt) Rigó György, Galiovich István, **Köri tagok:** Vasek Imre, Cseszák Mátyás, Schengengel József, Nagy Sándor, Dicső Lajos, Tatay Miklós, Kiss József, Thamó Gyula, Viharos Ferencz, Rózsa Sándor, Csöngedi István, Olgyai Árpád, Mangelkammer Ede. id. Danis János, Bágyi Miklós, Felszeghy Sándor; Soós László, Hubrich Hugó, Szuchár János, Möricz Endre, Szilassy Sándor, Kepri József, József János, Hirsch Möricz, Balogh Ferencz, Sztoltész Imre, Biró István, Nagy Károly, Petelei Márton, Brázay János, Balogh Sándor, ifj. Tomori László. Nemes Károly, Schmied Mihály, Petreczky János, Lőrinczy Lajos.

1897-re: Rendes tagok: Rigó György, Platta Antal. **Köri tagok:** Nagy Sándor, Koscsák Antal id. Danis János, Felszeghy Sándor, Soós László, Hirsch Möricz, Petreczky János, Biró János, Nagy Károly, Suciú László.

1896-ra: Rendes és köri tagok: Rigó György, Biró István, Suciú László. **1895 és 1896-ra: Köri tagok:** Koscsák Antal, Felszeghy Sándor, Soós László, Hirsch Möricz. **1900-ra: Köri tagok:** M. kir. földmives iskola (Algyógy), Sebesi Áhosné **1901 és 1902-re. Köri tag:** Pap Gerő.

Kolozsvárt, 1899. június 30.

Biró Gyula,
méhész égyl. pénztáros.

Tartalom: Teendők a méhesben agusztus hóban. *Wieder József.* — A Zsivánovics-féle „amerikai” méhkaptár. *Masirevics Iván* — Egész műlepeket adjunk-e a rajoknak? „*.” — A viaszolvasztásról. *Bacskaý Sámuel.* — Michigan államnak a fiasításrohadásról szóló törvény. *B. S.* — A méh, a méz és a mézbor (hydromel). *K. M.* — A szegedi kiállítás és méhészeti kongresszus. — A kezdő méhész emlékeztetője. *W. J.* — Irodalom. Szemle. — Vegyesek. — Nyugtázások.

Felelős szerkesztő: **Dr. Bálint Sándor.**

Apró hirdetések.

E rovatban az erdélyrészi méhészegylet tagjai 2 sorig ingyen hirdethetnek; ezen felül minden félhasábos petit sor 4 kr. A kik nem tagjai a méhész egyletnek, soronként 8 krt fizetnek.

VASÁROL.

Csurgatott és pergetett mézet

Lerner Vilmos, Gyöngyös. Minta küldendő.

Keresek egy nős végzett vinczellért, ki a méhészet, szőlőmivelés, gyümölcs-fatenyésztés és konyhakertészetben jártas. Ajánlkozások Schilling Ottó kir. közjegyzőhöz Szamosujvárt, küldendők.

ELAD.

Tiszta méhviaszból műlépet Fatter Péter adóhivatalnok Kolozsvár, külmagyar-utca 54. Egy klgr. 2 frt 50 kr. 5 klgr. vételnél bérmentve.

30 méhesaládot

Bodor-féle kaptárban, à 7 frt, elad Ács Lajos Felvinczen

Pergetett mézet

Szabó László Vésztőn, (Békésmege) ára 45 kr. kilónként.

12 mm. pergetett mézet à 45 frt. Kivánatra mintát küld Frenner István Ó-Becsen.

Méh-családokat

Bodor-féle kaptárban Barabás Sándor, Brassó.

Pergetett mézet

Nagy János, Bonyha, kilója 50 kr.

100 méhesaládot

Pinkert József, Béga-Szentgyörgyön és pergetett mézet kilomázsánként 46 frt.

Dzierzon-kaptárokat

Ködmön Gábor, Karczagon. Ára darabonként 3 frt.

8 métermázsa pergetett mézet 45 frtjával

Balogh Gergely, Hódmező-Vásárhely Bocskay-utca.

Méz-pergetőt, méztartó bádog edényt

jutányos árban Zeiler Géza bádogos, Kolozsvárt (Mátyás király-utca 4.) Ugyanő elvállal **mindennemű bádogos munkát. Javításokat** jutányos áron, pontosan teljesít. — Árjegyzéket kívánatra küld bérmentve

Bodor-féle kaptárt

à 1 frt 50 kr.

Biedermann Ferencz,

Rákóczy-út 10. sz.

Albert Balázs és fia Csik-Szereda.

Műllep felelősség mellett tiszta viaszból 3 $\frac{1}{2}$ kilogr. vételnél bérmentve 7 frt 30 krajczár utánvétellel 6 krajczárral több.

5—x

A méz használata a háztartásban czimü érdekes és hasznos füzetkét számos recipével, (mézes sütemények és mézes italok készítése) **Válaszos** levelező-lapon beküldött kérésre ingyen és bérment küldi meg a **Praktischer Wegweiser** kiadóhivatala Würzburgban (Bajorország).

(4--8.)

Méhészeti eszközök és műllep

egyetlen raktára Kolozsvárt

7—12

SZEGEDI ZOLTÁN

vaskereskedésében,

(Hid-utca, posta mellett.)

Továbbá rúdvas, vasárú, épület- és butorvasalások, szerszámok, konyhaberendezési és háztartási cikkek, valamint gazdasági eszközök raktára. Jutányos árak!!

Megrendeléseknélkérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

ALAPÍTOTT 1883.

TELEPHON 104.

Gíró-számla az osztrák-magyar banknál.

ASZFALT- és CEMENT-IPARVÁLLALAT

POLLÁK SAMU

KOLOZSVÁRT,

Kőfalsori Szappan-utca 4. szám, saját ház.

Elvállal jótállás és legjutányosabb árak mellett: nedves lakások, pinczehelyiségek stb. gyökeres szárazzá tételét, új építkezéseknél az alapfalaknak aszfaltréteggel bevonását Továbbá kapubejáratok, folyosók, teraszek stb.-nek a legjobb minőségű természetes aszfalttal való burkolását.

Állandóan készít: sima cement és mozaik-lapokat, cs. és kir. szab. hornyolt cement-fedél lapokat, különféle szín és nagyságban, továbbá legújabb dísz berakott mintájú sajtolt cementlapokat, melyeknek szintintája 200,000 kilogr. nyomás alatt lesz a cementrétegbe sajtolva, azért elpusztíthatlan tartósságu és a legváltozatosabb modern színekben, anyag és keramitutánzatban olcsón előállítható, továbbá Zissler rendszerű szabadalmazott sodrony-betétű betoncsöveket csatornázás és áttereszekhez, nemkülönbön szabadalmazott teljesen tűzbiztos gypszláblákat beton-fedlapok, lábazati lemezek, lépcsőfokok és jászlakat stb. stb.

Ajánlkozik: járdák, szökőkutak és más betonrozások, valamint granitto-terazó készítésére.

Raktáron tart: TŰZMENTES ASZFALT-TETŐPÉP, aszfalt elszigetelő-lemez, színes aszfaltmáz, carbolineum és mikotánatont (gomba-irtásra). Portland- és román-cementet vagonszámra és mázsánként Elfogad megrendeléseket: aszfalt-tetőpép és facement-befedések, Meitlachi lapok, díszes faburkolatok (tucko-Lustro- és Stuckmarmór) cs. és kir. szab. saját módszerű aszfalt-parquette-ára, valamint minden e 7—12 szakba tartozó munkálatokra.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

Tüzmentes pénzszekrények.

REMÉNYIK VICTOR

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRT, FŐTÉR.

Ajánlom jól berendezett raktáramat minden-
nemű **méhészeti cikkekben**; u. m. országos méretű **Bodor-féle kaptárak**, legjobb minőségű **műlép, javított mézpergetők**, **Hannemann-féle rács**, herefogók, **keretfogók**, méhész-pipa, dohányzó- és nem dohányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-keztyük és mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti cikkekből különösen ajánlok a legjobb minőségű **vasekéket**, kézi kukorica-morzsolót, amerikai acél villák, kaszák, sarlók, gereblyék, amerikai széna fűrészket. Továbbá kerti fűrészek, kerti ollók és szemző kések.

Végül felhivom b. figyelmét **konyhaberendezési és háztartási** cikkeimre, melyek közül ajánlok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagylalt-gépek. Ruha mangorló és facsaró gépeket. Kitűnően zománczolt lemez- és öntött edényeket. Raktártartok még valódi Berndorfi alpacca és alpaccaezüst evőszerekből és Nickel edényekből.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek.

7—12

Kiváló tisztelettel

Reményik Victor.

Ló- és marhanyíró-ollók.

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbutorok nagy választékban.

Asztalos- és kárpitos butor nagy raktár: Kolo svár, Belmonostor-utca 8—10. szám.

Vas-butor nagy választék!

Szőnyeg és függöny nagy raktár!

A helybeli és vidéki n. é. butorvásárló közönségnek szives megtekintés végett kizárólagosan saját műhelyeinkben készült, dús választékú

butorraktárunkat

van szerencsénk igen becses figyelmébe ajánlani.

Állandóan raktárt tartunk minden stylben, u. m. barok, angol, renesanc. teljes **esédli és hátiszo**ba berendezésekből, **szalon garnitúrákat** a legelegánsabban kialakítva, mindenféle egyes butordarabokat, egyszerű és finomabb kivite ben, továbbá elvállalunk minden szakmánkba vágó munkákat, raj z szerinti el'észítését, ugyszintén bármily javításokat vagy átalakításokat a legolcsóbb árakban.

Bátrak vagyunk megjezezni, hogy tőlünk vásárolt butorokért a teljes otállást elvállaljuk, mivel minden egyes asztalos és kárpitos butordarab s a j á t felügyeletünk alatt jó és csak legjobb erőkkal előállított, a kor minden kívánalmainak megfelelő saját készítményű munkákkal szolgálunk.

A n. é. közönség igen becses pártfogását kérjük

kiváló tisztelettel

Gaál és Molnár.

7—12.

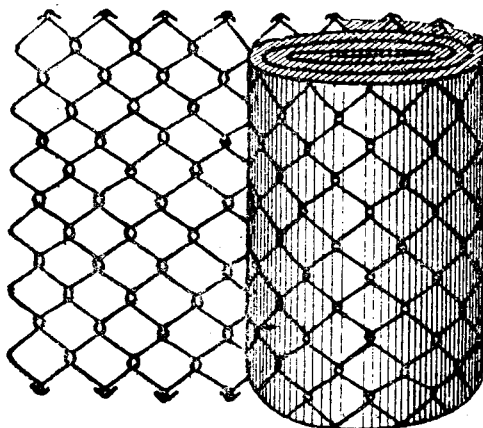
Raktár: Belmonostor utca 8—10. szám. — Műhely: Kis-Kandia-utca 2. szám.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövetség és szitaáru gyára KOLÓZSVÁRT, Kül-Torda-utca 9. szám.

7—12

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéshez való **gépfonat**ait; majorsági udvarok **fonattal való bevonását**; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamara ablakok **rostélyzatát**; áthányó **rosták** szén, koks, kavics, válogatásához; **szikra fogók** gépekhez. Zöldre festett **légy-szövet**, **szelelő és löher-rosták**. **Backer-féle rosták** és egyébféle használatra **vas-, réz- és czinszövetek**, **Kruppa-sodrony szegélyzetek** különféle mintákban, fakeretbe

foglalt **rosták** és **szíták**, ruganyos **ágybetétek** (matrác) **sodronylábtörölők**

Acél tüskés sodrony kertek, delelők sat. bevonásához.

Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

**Az első magyar
kereskedelmi méhteleg,**

tulajdonosa:

Kühne Ferencz

Budapesten,

I. ker., Attila-utca 151. szám

Kitüntetve minden kiállításon

számos diszoklevéllel, arany- és ezüst-
érmekkel, pénzjutalmakkal, oklevelekkel és
elismerő iratokkal.

Szállítója számos méhészeti egyesületnek,
a m kir méhészeti felügyelőségnek, a
méhtenyésztési szakközögeknek s a méh-
tenyésztés terjesztése és tanításával fog-
lalkozó szakintézeteknek stb.

Az egyedüli kereskedelmi méhteleg, mely az ezredéves kiállításon a legmagasabb kitüntetéssel, a „Nagy kiállítási érdemmel” kitüntetve lett.

Műhelyeimben nagyban, kifogástalannul, pontosan s méltányos árban készítettnek és raktáron tartatnak:

Mindenféle méhkaptár, a kaptár-
készítés eszközei, keretkészítőgépek,
keretléczek, távkapcsok.

Hannemann-féle ráos, horgany-
lemezből, teljesen tiszta, sima és
pontos nyílásokkal.

**A mézpergetés, viaszolvasztás
eszközei, méztartályok, mézszállító
bödönök és mézüvegek,** mint
kitűnő jó mézpergetők, viasz- és méz-
olvasztó eszközök, mézüvegek, méz-
vendelyek jó erős pléhből, továbbá
öt kilós szállításra nagyon alkalmas
bödönkék.

**A méhek kezeléséhez szüksé-
geltető összes segédeszközök** a
legjobb anyagból. Keretfogók, keret-
villák, a kaptártisztogatás eszközei,
sejtkúpoló kések és készülékek, anya-
zárkák, herefogók és herekirekesztők.

**Valódi Rietsche-féle műlép-pré-
sek** minden nagyságban, öntéses és
mártásos formákban

Műlépek, amerikai hengergépen
készülve, a legtisztább méhviaszból.
A viasz tisztaságáért szavatolok.

**A rajbefogás és elhelyezéséhez
szükségeltető összes eszközök.**
Rajfogók és rajfecskenők.

Az etető eszközök különféle leg-
czélszerűbb nemei, továbbá itató-
edények és itató-vályuk

Füstölő és védekező eszközök.
Füstölők, smokerek, pipák, füstölő
és elkábító anyagok, méhészsapkák,
szem- és orrvédők és keztyük.

A méhészeti irodalom termékei-
ből a legjobb és a legkedveltebb
szakmunkák.

Minden kaptár, segédeszköz stb. személyes felügyeletem mellett készül és csak a legsikerültebbek kerülnek a megrendelőhöz. — Valamennyi tárgy a legjobb és a czélnak leginkább megfelelő tartós jó anyagból készül. — A rendestől előtő kaptárak és eszközök csekély árkülönbséggel készítettnek. Árjegyzékemben elő nem forduló minden méhészeti tárgy, a lehető legjutányosabb árban szereztetik be. — Választ minden szakbavágó kérdezősködésre készséggel adok. — Az igen tisztelt méhészkedő közönség kívánságainak a legpontosabban teszek eleget, hogy ezen, a maga nemében egyedüli üzletágnak és az okszerű méhészkedésnek minél több barátot és pártfogót nyerjek meg.

6—6

Képes főárjegyzék 1899. évre kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.